

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3329/2019
21.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Биљана Николић, адвокат из ..., против туженог Предузећа за инжињеринг и пројектовање „ИНКОП“ ДОО из Земуна, чији је пуномоћник Душан Петровић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3605/17 од 19.04.2018. године, у седници одржаној 21.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

Делимично се усваја ревизија туженог и **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж 3605/17 од 19.04.2018. године у делу који се односи на камату на износ главног дуга, тако што се обавезује тужени да тужиљи на износ главног дуга од 13.200 евра плати камату по стопи коју прописује Европска централна банка на штедне улоге по виђењу у динарској противвредности по курсу на дан исплате за период од 05.09.2012.године до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате законску затезну камату.

У преосталом делу, **ОДБИЈА СЕ**, као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуда Апелационог суда у Београду Гж 3605/17 од 19.04.2018. године.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П 3585/2016 од 01.11.2016. године, ставом првим изреке, утврђено је да постоји потраживање тужиље-противтужене према туженом-противтужиоцу у износу од 15.000 евра у динарској противвредности по курсу НБС на дан исплате, са припадајућом каматом коју признаје Централна европска банка на штедне улоге почев од 05.09.2012. године до исплате. Ставом другим изреке, утврђено је да постоји потраживање туженог-противтужиоца према тужиљи-противтуженој у износу од 15.000 евра у динарској противвредности по курсу НБС на дан исплате, са припадајућом каматом по стопи Централне европске банке почев од 29.10.2012. године до исплате. Ставом трећим изреке, утврђено је да су се потраживања из става 1. и 2. изреке пребојем угасила до износа од 15.000 евра у динарској противвредности по курсу НБС на дан исплате, са припадајућом каматом по стопи Централне европске банке почев од 29.10.2012. године до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужиља-противтужена да туженом-противтужиоцу исплати 23.800 евра у динарској противвредности по курсу НБС на дан исплате, са припадајућом каматом по стопи Централне европске банке почев од 29.10.2012. године

до исплате. Ставом петим изреке, обавезана је тужила-противтужена да туженом-противтужиоцу на име трошкова поступка плати 324.800,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3605/17 од 19.04.2018. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је: утврђено да постоји потраживање тужиле-противтужене према туженом-противтужиоцу у износу од 15.000 евра у динарској противвредности по курсу НБС на дан исплате, са припадајућом каматом коју признаје Централна европска банка на штедне улоге почев од 05.09.2012. године до исплате; утврђено је да постоји потраживање туженог-противтужиоца према тужили-противтуженој у износу од 1.800 евра у динарској противвредности по курсу НБС на дан исплате, са припадајућом каматом по стопи Централне европске банке почев од 29.10.2012. године до исплате; утврђено је да се потраживања пребојем угасила до износа од 13.200 евра у динарској противвредности по курсу НБС на дан исплате, са припадајућом каматом по стопи Централне европске банке почев од 29.10.2012. године до исплате; обавезан је тужени-противтужилац да тужили-противтуженој исплати 13.200 евра у динарској противвредности по курсу НБС на дан исплате, са припадајућом каматом коју признаје Централна европска банка на штедне улоге почев од 05.09.2012. године; одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев туженог-противтужиоца којим је тражио да се обавезе тужила-противтужена да му исплати 37.000 евра у динарској противвредности по курсу НБС на дан исплате, са припадајућом каматом по стопи Централне европске банке почев од 29.10.2012. године; обавезан је тужени да тужили на име трошкова поступка плати 316.000,00 динара и обавезан је тужени да тужили на име трошкова другостепеног поступка плати 16.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 87/18) и утврдио да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Четвртог општинског суда у Београду П 3679/06 од 09.07.2009. године, која је постала правноснажна 13.06.2012. године, одбијен је захтев туженог којим је тражио да се обавезе тужила да му на име остатка купопродајне цене исплати 5.000 евра у динарској противвредности, обавезана је тужила да се са свим лицима и стварима исели из локала бр. ... х, који се налази у згради – пословном објекту Тржни центар у Земуну, Трг победе број 1 и преда га ослобођеног од лица и ствари туженом, а одбијен је противтужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је по основу решења Општине Земун, Одељења за грађевинске и комуналне послове од 05.02.1998. године исплатом износа од 30.000 ДЕМ туженом стекла право својине на напред наведеном локалу, са образложењем да уговор о купопродаји предметног локала није закључен у писменој форми, већ да је постигнут усмени договор, који је ништав. Тужила је туженом на име купопродајне цене за предметни локал исплатила 30.000 ДЕМ, који је користила од маја 1998. године, по одобрењу туженог, све до децембра 2012. године, када је у поступку

извршења напред наведене пресуде принудно исељена. Предметни локал тужила је користила за своје потребе до 2005. године, а од 2006. године га је давала у закуп, за месечну закупнину у висини од 300 евра. У предметном локалу су вода и струја били прикључени на име тужиле. Тужени је 30.08.2005. године позвао тужилу да му исплати 5.000 евра, на име преостале купопродајне цене предметног локала.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужени у обавези да тужилу врати износ добијен на име купопродајне цене за предметни локал, са каматом од подношења тужбе до исплате, применом члана 104, 210. и 214. Закона о облигационим односима, са којих разлога је утврдио да постоји потраживање тужиле према туженом у висини од 15.000 евра у динарској противвредности са каматом почев од 05.09.2012. године до исплате, с обзиром да је утврђена ништавост уговора о купопродаји локала закљученог између странака и да је тужила туженом на име купопродајне цене предала 30.000 ДЕМ, односно 15.000 евра. Одлучујући о противтужбеном захтеву туженог, првостепени суд је закључио да је тужила у обавези да туженом накнади штету за све време за које је користила локал, јер га је користила без правног основа, с обзиром да са туженим није имала закључен писмени уговор о купопродаји, односно правни основ за коришћење локала. Имајући у виду напред наведено и изјаву туженог да предлаже пребијање потраживања првостепени суд је утврдио да постоји потраживање тужиле према туженом у висини од 15.000 евра, са каматом од 29.10.2012. године, и применом чл. 336. и 339. Закона о облигационим односима утврдио да су се потраживања странака пребојем угасила до износа од 15.000 евра, са каматом од 29.10.2012. године до исплате, док је за преостали износ од 23.800 евра обавезао тужилу да га исплати туженом, у динарској противвредности, са каматом од 29.10.2012. године, применом члана 154, 155. и 189. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног касационог суда правилно је другостепени суд применио материјално право када је утврдио потраживања парничних странака, и то тужиле у висини од од 15.000 евра, а туженог у висини од 1.800 евра, извршио њихов пребој, и обавезао туженог да тужилу плати преостали износ од 13.200 евра са каматом, а одбио, као неоснован противтужбени захтев туженог за износ од 37.000 евра са каматом.

Наиме, код утврђеног да је пресудом од 09.07.2009. године, која је постала правноснажна 13.06.2012. године, одбијен захтев туженог којим је тражио да се обавезе тужила да му на име остатка купопродајне цене исплати 5.000 евра у динарској противвредности, обавезана је тужила да се са свим лицима и стварима исели из предметног локала и преда га ослобођеног од лица и ствари туженом, а одбијен противтужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је по основу решења Општине Земун, Одељења за грађевинске и комуналне послове од 05.02.1998. године исплатом износа од 30.000 ДЕМ туженом стекла право својине на предметном локалу и да је тужила на име купопродајне цене за локал туженом исплатила 30.000 ДЕМ, то је правилан закључак другостепеног суда да је уговор о купопродаји локала ништав и да је тужени у обавези да тужилу врати износ који је примио на име купопродајне цене за локал, правилном применом члана 104. Закона о облигационим односима, и стим у вези правилно утврдио висину потраживања тужиле према туженом у износу од 15.000 евра, као и да је потраживање тужиле доспело 05.09.2012. године, а што тужени није ни спорио.

Правилно је другостепени суд утврдио висину потраживања туженог према тужиљи у износу од 1.800 евра, као и да је потраживање туженог доспело 31.10.2012. године. Наиме, предмет спора по противтужби је накнада по основу коришћења туђе ствари у смислу члана 219. Закона о облигационим односима, јер тужени сматра да је тужиља користила предметни локал без правног основа. Употреба туђе ствари у своју корист прописана је чланом 219. Закона о облигационим односима, који прописује да када је неко туђу ствар употребио у своју корист, ималац може захтевати, независно од права на накнаду штете, или у одсуству ове, да му овај накнади корист коју је имао од употребе. Ради се о посебном виду стицања без основа, који истовремено захтева да морају бити испуњени општи услови стицања без основа прописани чланом 210. Закона о облигационим односима, јер је суштина да на страни једног лица постоји увећање (обогаћење) услед умањења имовине на страни другог лица, а да тај прелаз имовине нема свој основ у правном послу. С обзиром да је тужиља туженом на име купопродајне цене за локал исплатила 30.000 ДЕМ и да је од маја 1998. године била у поседу предметног локала и користила га до децембра 2012. године, као и да је пресудом од 09.07.2009. године, која је постала правноснажна 13.06.2012. године, обавезана да се са свим лицима и стварима исели из локала и преда га ослобођеног од лица и ствари туженом, то је правилан закључак другостепеног суда да тужени има право на накнаду за период након правноснажности наведене пресуде па све до иселења тужиље из локала и предаје истог туженом, у висини месечне закупнине од 300 евра месечно, односно укупно 1.800 евра. Стога су неосновани наводи ревизије да је другостепени суд одлучујући о противтужбеном захтеву погрешно применио материјално право.

Одлучујући о истакнутом приговору пребијања (компензације) од стране туженог, другостепени суд је правилно применио материјално право, одредбу из члана 336. Закона о облигационим односима. Наиме, пребијање (компензација) је међусобно обрачунавање узајамних облигација, обрачунава се тражбина са тражбином односно дуг са дугом из узајамних облигација, а према члану 336. Закона о облигационим односима дужник може пребити потраживање које има према повериоцу са оним што онај потражује од њега, ако оба потраживања гласе на новац или друге заменљиве ствари истог рода и исте каквоће и ако су оба доспела. Другостепени суд је утврдио да постоји потраживање тужиље према туженом у висини од 15.000 евра и да је исто доспело 05.09.2012. године и да постоји потраживање туженог према тужиљи у висини од 1.800 евра и да је исто доспело 29.10.2012. године и с тим у вези правилно утврдио да су се потраживања пребојем угасила до износа од 13.200 евра у динарској противвредности са каматом од 29.10.2012. године до исплате, те је са тих разлога правилно одлучио другостепени суд када је обавезао туженог да тужиљи плати преостали износ од 13.200 евра са каматом, а одбио, као неоснован противтужбени захтев туженог за исплату износа од 37.000 евра са каматом.

Међутим, другостепени суд је погрешно применио материјално право у делу којим је одлучио о исплати камате на досуђени износ главног потраживања, јер је на досуђени износ од 13.200 евра у динарској противвредности досудио камату коју признаје Централна европска банка на штедне улоге почев од 05.09.2012. године па до исплате. Наиме, када је обавеза изражена у еврима, што је заједничка валута за државе чланице Европске уније, домицилна камата је она коју за евро прописује централна банка Европске уније, а то је Европска централна банка и тужиљи припада камата по стопи коју прописује Европска централна банка на штедне улоге по виђењу у динарској противвредности по курсу на дан исплате за период од падања туженог у

доцњу 05.09.2012. године па до дана ступања на снагу Закона о затезној камати („Сл. гласник РС“ број 119/2012). Овај закон, који је ступио на снагу 25.12.2012. године, прописао је у члану 4 став 1 начин утврђивања стопе затезне камате на износ дуга који гласи на евре, са којих разлога тужиљи почев од тог датума припада законска затезна камата на досуђени износ, која се обрачунава у складу са овим законом, због чега тужиља има право на ту камату од 25.12.2012. године до исплате. С обзиром на наведено, одлука о камати је преиначена, и са којих разлога је одлучено као у ставу првом изреке ове пресуде.

Са напред наведених разлога, на основу члана 414. и 416. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић